

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

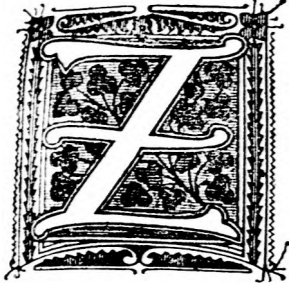
HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvöm-
 dájában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ki legyen a polgármester?

Zombor városának ennél most nincs és nem is lehet fontosabb kérdése fűlszinen. Mindenki tudja, hogy egy városnak jövő sorsa függ a város fejtől. Mindenki érzi, hogy korlátolt vagyoni viszonyaink, szemben a haladó kultúra százezerféle igényeivel, csak úgy bírják meg a folyton növekvő terheket, ha oly férfi áll élünkön, aki mindnyájunk helyett gondolkodik, mindnyájunk érdekei iránt egyforma melegen érzi; aki tepsedésünkben fölriaszt, rohamos előretörésünkben mérsékel. A vezér szigorát, az apa szeretetét, a jóbarát érdeklődését, az államtérfit tapintatát és szakismeretét kellene egyesíteni magában annak, aki a mai viszonyok között nem csupán foglalkozás keresése vagy életmód szerzése céljából, hanem hivatásérzetből, egyszerűségéből s ambícióból kívánkozik a város élére.

Csekély nézetünk szerint ugyan a polgármesterség az új képesítési törvény paragrafusai között sokat vesztett előbbi közbizalmi jellegéből s nem az az állás többé, melyre természetes tehetsége, bebizonyított életrevalósága s kipróbált jelleme, azelőtt minden érdemes polgárt föl-emelhetett. Ma már, mióta — nem mindenben a közügy előnyére — végzett jogászok közül lehet csak választani: nagyban meg van a polgárság keze kötve s ki van jelente — ami pedig nem következés — hogy csak jogász emberben lehet együtt az erély, jellem, helyi ismeret és közigazgatási tapintat mindazon kelléke, amit egy város arravaló fejében a közérdeknek keresnie szükséges.

E részben tehát végtelen szűkre zsgorodik az előbbi tágas jelölési kör s míg azelőtt a huszonhatezer közül élete s tettei folytán akármelyik kimagasondhatott; ma már többé a formai okmány belépő jegye nélkül a kandidátusok hidjára lépni lehetetlen.

És azért — csodálatos! — mégis vannak elegenden. De mintha éreznék, hogy egyiknek a jelölése sem alattomban érthető, mindnyájan inkább maguk és hozzátartozóik segélyével és az indokolt belső szíriénység eleven tudatával csendes alattomban csinálnak nekiknek propagandát; szó se lehet ma arról, amit ilyen választás előtt szeretnénk, hogy t. i. egy nevet mondjon önkénytelenül is minden ajak; egy emberben összpontosuljon az osztatlan bizalom.

Ily körülmények között a sajtónak kell megtennie, amit a békéjére féltékeny s a közöny általános ragályától elfáult közönség egyesei nem tehetnek, vagy tenni nem akarnak.

Anélkül, hogy egyes titkos jelöltek cirkulárait zavarnók, talán eltaláljuk általánosságban azt a mértéket, melyet a meglevő „anyag“ tekintetbe vételével felállíthatni; annál inkább, mert csakugyan nincs az az eset, hogy a közhangulat egyetlen személy nevére tüntette volna ki a jelöltséggel s így több, körülbelül hasonló minősítésű kompetens közül kellend választani.

A választandó polgármesterrel szemben két tekintetnek okvetlenül érvényesülnie, két tulajdonnak benne meglennie szükséges; ezek: hogy adminisztrálni és reprezentálni tudjon.

A tiszta jellemet nem is köthük ki, mert az annyira magától értetődő tulajdon, hogy anélkül semmi tehetség és vagyoni vagy összeköttetés nem jöhet becsületes, morális városban szóba se.

Voltak nekünk a multban olyan polgármestereink, akik közigazgattak s nem reprezentáltak; akik elégnek találták a hivatalos órák szigorú betartását s aztán többé se polgársággal, se tisztviselővel nem érintkeztek. Meg is volt a papiroson, aminek meg kellett lennie; de nem haladtunk, ahogy kellett volna. Mert senkinek másához, mint ami „muszáj“, nem volt kedve; és mert a hermetikus elszigeteltség képtelenné tette a tisztikart arra, hogy mint a közönség szívveréseinek

vérédenyei, ne csak napszámából, hanem magasabb ösztönből is tegyenek valamit.

Viszont voltak polgármestereink, akik a zöld asztal helyett mindent a fehér asztalnál gondoltak megoldhatni s őket a tisztviselő-társakkal már nem is a kollégialis érzület kölcsönös becsülése, hanem a kölcsönös elnézésnek pajtáskodó szinkvaksága forrasztotta egybe.

Mindakét álláspont üdvtelennek bizonyult és csak azt mutatta meg, hogy jobban járunk, ha a fenti két kellék mindegyike megvan a polgármesterben 50—50 percentre, mintha az egyik megvan 100 percentre, a másik meg teljesen hiányzik, vagy csak alig mutatkozik.

Ily tapasztalatok után a polgárság kell, hogy kilépjön tartózkodó helyzetéből. Eljen alkotmányos jogával. Mérlegelje, a tanusított szolgálatok alapján becsülje föl az arravaló egyéneket, és jelöljön. Hiszen a választásban teljesen szabad keze van s az is marad, míg a közérdek szempontjai vezérlik és míg a korteskedés olyan zsákutcába nem téved, hogy azt keresse: ki ad nagyobb áldomást? ki ígér az utcának vagy városrészeknek hosszabb kövezetet?

Ilyen és hasonló kortesesszökök az ily korlátolt választásnál nem lehetnek irányadók s magát az ígért suttják legjobban. Mert akármilyen befolyásos egyén is egy polgármester, az ő igazi ereje nem pártjában, nem pincéjében, nem kegyenceiben, hanem tetteinek igazságában, elveinek egyenességében legyen. Ha nem abban lesz, akkor a változó hangulatok szeszélye, a boros hordó feneké, a megsértett igazságérzet boszuja egy is leveti a felszínről s annál mélyebbre buktatja, minél magasabban hivalkodott.

Legyünk sorsunknak okos urai, tegyük meg részünkről, amit ilyenkor minden jóra való polgárság megtesz.

Ok nélkül elcsüggedni s török módra a végzetre hagyni mindent: oly eljárás, melyért a felelősséget magukról a város atyái senkire és semmire át nem háríthatják.

A mérközök pedig ne bujkáljanak. Az embert lámpával kereső Diogenesek kora elmúlt. Jelentkezzenek, aki erőt érez. Ilyen nagy és nemes versenyben kisebb szégyen megbukni, mint mekkora dicsőség szóba kerülni.

A községi tanítók közgyűlése.

Bezdánban, aug. 22—23-án.

Örömmel konstatáljuk, hogy ezen egylet kebelében a munkásság és testületi szellem karöltve fejlődik. A megye legtávolabbi részeiből, a zsalylai és zentai körből is számosan voltak jelen. Ezen érdeklődés, kivált ha hozzátesztük, hogy a tagok állami segély nélkül utaztak, mindenesetre a legjobb nyugtatvány arról, hogy hivatásszeretet és kötelességérzet honol a tanügy ezen munkásai kebelében.

Bezdán község értelmisége, elüljárói és iskolaszéke, de nagy közönsége is megmutatta egyrészt, hogy a magyar szíveslátást kellő formában s előzékeny figyelemmel tudják gyakorolni; másrészt, hogy van érzékük áldozatot is hozni a népnevelés ügyének, csak ha tapintatos és népszerű vezető férfiak buzdítják.

Magára a nagy közönségre inkább a közgyűléssel kapcsolatosan rendezett tanszer-kiállítás gyakorolt szembeszököbb vonzóerőt. A központi iskola termei reggeltől napestig nyüzsgöttek az érdeklődők rajaitól. A kiállítás gazdagnak és változatosnak volt mondható; a rendezés, tekintve, hogy minden az utolsó órában érkezett be, kénytelen volt a tömeges elhelyezésre szorítkozni s inkább a kiállítók küldeményeinek együttes feltárására, mint az átnézetességre fektethette a fűsúlyt.

Amennyiben ez tudunkkal első ilyenmő kiállítás a vármegye földjén, a kezdet nehézségeiben való úttörésért csak dicséretet érdemel már az eszme is.

Jövőben bizonyára látni fogunk majd oly tanszer-tárlatokat, melyek az okulást könnyebbé,

a tanulmányozást átnézetesebbé teszik. Például talán azt az elvet tűzik ki megvalósításra, hogy vagy minden, vagy néhány elemi osztályt teljesen az újabb kor összes kellékeivel felszerelnek s így lehetővé teszik a kíváncsiaknak, hogy tepszen az első vagy negyedik elemi osztálynak a községi iskolák mai állása szerinti legfökökletesebb vagy leghaladottabb tanszerait együtt, a maguk helyén s a kellő egymásutánban szemlélhessék.

Nem lehetetlen, hogy a r. k., vagy más felekezeti iskolák meg a saját körükben rendeznek hasonló kiállítást és így az összehasonlításra bő alkalom nyilván, talán viszsonosan csökkennek a mult túlzásaiból maradt ama szeparatiztikus nézetek, melyek a kizárólagosság helytelen álláspontjáról intézik a kölcsönös méltatást. Meg fog győződni mind a két tábor, hogy ők nemcsak nem ellenségek, sőt nem is ellenfelek; hanem csak az iskolai közigazgatás némely külső formái szerint különböző testvér-testületek, hasonló célokkal és eszközökkel; versenyre pedig csak egy közös terük marad, a népnevelés magasztos ügyének odaadó szolgálata.

A jövőnek ezen reménybeli képét így kiszíneznem feljogosított ez alkalommal is azon jól eső tapasztalat, hogy számos római katolikus és izraelita felekezeti tanítót is ott láttunk a vendégek soraiban. Legjobban bizonyítja ezen tény, hogy e téren is közeledik az „Egy akol, egy pásztor“ időpontja.

Biztatólag erősít meg e föltevésben ama különösen dicséretes buzgalom is, melyet a volt határvidék szerb ajkú községi tanítói úgy megjelenésükkel, mint különösen magyar nyelvű munkálkodásuk kerek beszámolójával tanúsítottak. Annál nagyobb irántuk az elismerés, minél több nehézség között s minél idegenebb hagyományok dacára teljesítik nemes kötelességüket.

A bezdáni tanítókat pedig, kik a tanulságos napok rendelkezési s egyéb kartársi terheit áldozatkész jóakarattal viselték, érje nyilvánosan is a minden oldalról hangosan nyilatkozott dicséret. Az ő érdemük lesz, ha ezentúl nemcsak a központi városok, hanem egyes községek is pályáznak fognak a gyűléstartó hely dicsőségére. Tőlük fognak a gyengék és félnékek példát venni; mert látták és megtanulták, hogy tetterős akarattal, jó egyetértéssel és ügyes előkészítéssel népszerűsíteni lehet a tanügyet oly kisebb helyeken is, melyeknek népe előtt az ilyesmit iránti érzéket még csak ezután kellend kifejleszteni.

A megyei alispán úr büszke lehet az általa teremtettt, fejlesztett és fölvirágoztatott egyesületre!

Hírek.

Nyilvános köszönet. A Bács-Bodrogh megyei községi tanító-egyesület f. évi közgyűlését Bezdán m. városában tartotta meg, mely alkalommal a vidékről érkezett tagok a gözhajó-állomástól, valamint a zombori vasút-állomástól a város közönsége részéről díjtalanul szállítottak oda és vissza; úgy ezen áldozatkészség, valamint a nagyszámú egyesületi tagok és vendégek iránt a szállást adó lakosoknak igazi rokoni szívelyességet tanusító maguktartása arra készíti a rendező bizottságot, hogy itt a nyilvánosság terén is mindkét irányban forró köszönetünket nyilvánítsuk. Köszönetünket fejezzük ki ezenkívül Zombor sz. kir. város főkapitányi hivatalának is az előny kieszközléseért, hogy a zombori vámdíjat az országos vásár alkalmára csak egyszerű összegben fizettette, valamint egyeseknek is, kik tárgyaikat a bizottságnak rendelkezésül adni kegyeskedtek. Előfogatot adtak: Varga János, Kostyák András, Loschitz Lajos, Takács Ferenc, Horváth Sándor, Kedves István, Hodosi Simon, Széhn Jakab, Rang János, Németh Ádám, Beckés József, Horváth Mihály, Pálinkás Simon, Baka Ferenc, Lovass Simon, Szabó András, Pöcz József, Ruff József, Schilling István, Flesz Simon, Tatai András, Majorics Ferenc, Csapó Ferenc, Rang György, Szabó Simon, Héflit Ferenc, Nyárai György, Mazák János, Hemeli János, Mesch Mihály, Szécsényi József, Kmel Mihály, Magyar Mihály, Turi Pál, Loschitz A. Mór, Egyed István, Loschitz Alajos, Schneiderbach József, Katzenberger István, Váragi István, Kelsch Ferenc, stb. A rendező bizottság. (Az érdekes közgyűlés lefolyásáról a jövő számunkban. Szerk.)

Áthelyezés. Szondy Mátyás szabadkai királyi törvényszékhez helyeztetett át.

Melléklet a „Bácska“ 68-ik számához.

Párbeszéd a postán. Tegnap beállt egy kis-asszony a helybeli postahivatalba irulva-irulva halkan odasúgja a postatisztnak: „Jött-e kérem poste-restante levél? — Jött, de mily címe van a kegyed levelének? — kérde a postatiszt. „Csak azt akarom tudni, hogy jött-e? — szerénykedik továbbra is a kisasszony. — „Jött bizony vagy száz, de nem tudom, melyik a kegyedé? — A kisasszony csak hallgat, jobbra-balra tekintget, végre dacosan oda veti: „Persze majd én megmondom magának a címet; csak lesse! Alászolgája!“ s lesütött szemekkel távozott a postáról.

Kitüntetés. A szerencsétlen úton jobblétre szenderült Merstetter Ferdinand, a palánkai általános kiállításon kiállított huszonhárom pár cipőt s ezek a kiállítottak közül legjobbknak találtatván, Merstetter Ferdinand egy aranyéremmel és egy díszoklevéllel kitüntettetett. Ez a Merstetter cégnél harmadik kitüntetés. Az első helyben a bács-bodroghmezei női iparképzőtudományi kapták. Másodikat a debreceni kiállításon, s a harmadikat a fentemlített helyen. Özv. Merstetter Ferdinándé a céget a régi cím alatt folytatja.

Vasúti menetrend 1887. évi június hó 1-től.

Szegedről Eszékig.		személyv.	vegyes v.	omn. v.	Közlekedik naponta kétszer
Szeged	indul	8.00	11.44	8.50	
Horgos		8.40	12.25	9.36	
Pálics	érkezik	9.15	1.00	10.15	
Pálics	indul	9.16	1.02	10.17	5.40
Szabadka	érkezik	9.34	1.20	10.36	6.00
Szabadka	indul				9.20
Tavankút				5.25	2.10
Bajmok				6.05	2.50
Militics				6.33	3.21
Zombor				7.24	4.10
Szt.-Iván				8.05	4.53
Szánta				8.40	5.28
Gombos	érkezik			9.02	5.52
Erdőd	indul			9.21	6.11
Dálya				10.40	7.24
Dráva-Szarvas				11.29	7.46
Eszékre	érkezik			11.56	8.13
				12.33	8.50
					4.21
Eszéktől Szegedig.		személyv.	vegyes v.	omn. v.	Közlekedik naponta kétszer
Eszék	indul	7.01	3.30	11.20	
Dráva-Szarvas		7.42	4.13	11.49	
Dálya		8.11	5.04	12.38	
Erdődre	érkezik	8.31	5.24	13.58	
Gombosról	indul	9.22	6.24	5.08	
Szánta		9.41	6.46	5.29	
Szt.-Iván		10.01	7.09	5.51	
Zombor		10.42	8.10	6.53	
Militics		11.05	8.38	7.21	
Bajmok		11.56	9.37	8.16	
Tavankút		12.19	10.02	8.40	
Szabadka	érkezik	12.55	10.42	9.19	
Szabadka	indul	5.35	2.35	5.10	8.10
Pálics	érkezik	5.54	2.53	5.29	8.29
Pálics	indul	5.56	2.55		8.49
Horgos		6.35	3.34		7.27
Szeged	érkezik	7.16	4.13		8.06
Zombortól Budapestig.		gyorsvonat	személyv.	vegyes v.	
Zombor	indul	6.53	10.42	8.10	
Szabadka	érkezik	9.19	12.55	10.42	
Szabadka	indul	9.53	2.25	11.22	
Kelebia			2.42	11.46	
Kis-Szállya		10.19	3.00	12.14	
Kis-Körös	érkezik	11.10	4.07	1.54	
Kis-Körös	indul	11.17	4.14	2.09	
Budapest	érkezik	1.42	7.30	6.50	
Budapesttől Zomborig.		személyv.	gyorsvonat	vegyes v.	
Budapest	indul	8.00	2.28	9.15	
Kis-Körös	érkezik	11.16	4.45	2.08	
Kis-Körös	indul	11.23	4.52	2.23	
Kis-Szállya		12.31	5.42	4.09	
Kelebia		12.48		4.37	
Szabadka	érkezik	1.03	6.06	5.00	
Szabadka	indul	2.10	6.40	5.25	
Zombor	érkezik	4.53	9.27	8.05	
Szabadkától Belgrádig.		expressz.	gyorsvonat	vegyes v.	személyv.
Szabadka	indul	8.59	1.46	6.18	6.15
Csantavér			2.29		6.42
Topolya			3.05	6.52	7.07
Hegyes-Feketehegy			3.42	7.11	7.31
Verbász-Kula			4.11	7.25	7.54
Ó-Kér			4.39	7.41	8.16
Kiszács			5.06		8.34
Ujvidék		10.51	5.55	8.18	9.06
Zimony	érkezik	12.19	9.04	9.53	11.18
Belgrád		12.32	9.31	10.10	11.35
Belgrádtól Szabadkákig.		expressz.	gyorsvonat	vegyes v.	személyv.
Belgrád	indul	2.34	5.35	5.55	5.16
Zimony	indul	2.48	6.03	6.30	5.48
Ujvidék		4.23	7.44	8.12	
Kiszács			10.30	8.35	
Ó-Kér			8.15	10.57	8.54
Verbász-Kula			8.31	11.30	9.18
Hegyes-Feketehegy			8.45	11.55	9.37
Topolya			9.04	12.36	10.05
Csantavér			9.21	1.04	10.26
Szabadka	érkezik	6.08	9.41	1.45	10.52
Szabadkától Bajáig.		vegyes v.	személyv.		
Szabadka (vendéglő)	indul	5.45	2.45		
Csikéria		6.32	3.20		
Bács-Almás		7.18	3.52		
Bikity-Borsód		8.02	4.26		
Baja	érkezik	8.52	5.02		
Bajától Szabadkákig.		személyv.	vegyes v.		
Baja	indul	10.26	6.50		
Bikity-Borsód		11.05	7.51		
Bács-Almás		11.45	8.47		
Csikéria		12.10	9.21		
Szabadka (vendéglő)	érkezik	12.40	10.00		
Kis-Köröstől Halocsákig.		vegyes v.	személyv.		
Kis-Körös (vendéglő)	indul	11.37	5.05		
Kezel		12.12	5.33		
Óreg-Csertő		12.44	6.00		
Kalocsa	érkezik	1.11	6.23		
Halocsától Kis-Körösig.		személyv.	vegyes v.		
Kalocsa	indul	9.25	2.14		
Óreg-Csertő		9.49	2.43		
Kezel		10.23	3.25		
Kis-Körös		10.46	3.52		

Észre vétel. A kövén nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

Irodalom.

A „Magyar Dal-Album“ hatodik folyamának 10-ik vagyis utolsó füzetje megjelent, a következő rendkívül érdekes 20 dallam tartalommal: 1. Sárga lábú csicseregő kis madár. 2. Sir a kis lány a Balaton partján. 3. Sir a kis lány, jár-kél az udvarban. 4. Sirhatsz te is kormos. 5. Sajt az átok, mert szerettelek. 6. Szánd meg sorsomat. 7. Száz esztendő fakéreg. 8. Szerenese fel! szerenese le! 9. Szombat este tíz az óra. 10. Tarka paszuly. 11. Tiszán túl, Dunán túl. 12. Túl a hegyen eszregdez egy kis patak. 13. Ugy szeretlek, majd meghalok térted. 14. Út tehát már ama boldog óra. 15. Vasárnap, hogy haza jöttem. 16. Véged lesz neked cigány. 17. Vége, vége, mindennek. 18. Volt nekem egy tulitülpántos kala-kalapot. 19. Volt szeretóm egy kis lányka. 20. Zord az idő. — Megrendeléseket még mindig elfogad a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatala Győrött, és pedig egy-egy kötetre 1 frt 80 kr. — Megjegyzendő, hogy a „Magyar Dal-Album“ bizonytalan ideig ismét szünetelni fog.

Az adai földmives iskola ismertetése.

A földmives iskolák célja az, hogy neveljünk itt oly gazdákat, kik 50—100—200 holdnyi területen önálló, s a kor igényeinek megfelelő vezetésére képesek legyenek; tehát egyrésze kis, telkes gazdákat, másrésze pedig, miután $\frac{1}{3}$ sőt $\frac{1}{2}$ részét a tanuló ifjúságnak olyanok képezik, kik teljesen vagyontalanok, s így szolgálat utján ohajtanak kenyérüket megkeresni, ezeket oly egyénekké képezni, kik nagyobb birtokon, földbirtokok mellett mint munkavezetők szerepelnek, s a szükséges gazd. gépkezelés ismeretének birtokában lévén, azok kezelését vezetik, esetleg uradalmaiban nyerve alkalmazást, itt szerzett ismereteikkel, az ott alkalmazott s tudományosan képezett gazdatiszteknek oly közgei legyenek, kik a reájuk bízottakat pontosan, szakértelemmel végre tudják hajtani.

Van még itt egy pont, mit nem akarnék figyelmen kívül hagyni, s ez az: hogy bár nem vonom kétségbe, hogy telkes gazdáink egyike-másika, növekvő igényeivel járó nagyobb kiadásait, a tisztességes, helyesebb gazdasági rendszer, illetve helyesebb arányok behozása által a termelésben igyekszik fedezni, de az átlag szerintem nincs, megközelítőleg sincs oly helyzetben, hogy a földmives iskolák gazdaságát ne tekinthetné saját számára egy oly mintának, hol a látottakat, anyagi erejéhez mérten, saját területén, ne törekedhetne utánozni.

Ebből könnyen megérthető az is, hogy azok alapján az oktatás gyakorlati alapra van fektetve s az elméleti tanítás lehetőleg annak magyarázatára szorítkozik, amik a gyakorlatban is alkalmazhatók s olyanokra, amelyek a tananyagul szolgáló gazdaság keretén kívül esve, annak helyi viszonyainál fogva, be nem mutathatók. Ez alatt értem pl. azt, ha az állattenyésztésnél minden ág felkarolva, vagy a növénytermelésben egyik-másik ág, az alkalmazott forgatórendszer értelmében ki marad.

A szükséges gyakorlati kézfogások elsajátítását célozva, a tanulók végeznek minden, a földmivelés és állattenyésztés keretében szükséges munkát, s igen természetesen, hogy ez alapon erős, egészséges testalkattal kell bírniok, s ennek a felvételi feltételek egyik pontjában nyomára is akadunk, melynek értelmében 16 éves életkor a belépéshez feltétlenül szükséges. Egyéb kvalifikáció csak annyiban kell, hogy az illetők az alapműveletekkel jól tudjon számolni, helyesen olvasni és írni, bár itt még ez irányban főleg a gazdasági ügyiratok szerkesztése, gazdasági számításokban egy évig gyakoroltatnak. Elméletileg tanítatik még a földmivelés keretében: a kisgazdák számára legokoszerűbben használható számvitel, ált. és különleges növények, rétek, legelők művelése, talajjavítások, gépkezelés; az állattenyésztésnek szintén minden ága, le egésze a selymér-tenyésztésig. Ezek tanításánál azonban megjegyzendő, hogy az illető szakma előadója mindenkor a tanulók felfogásához méri a tárgygyak terjedelmét s a tanítás stílusát.

Az egész év két félre van osztva, u. m. télire és nyárra, s az évfolyam tart nov. 1-től a következő év okt. végéig; az egész kurzus két évi, melynek elvégzése után a tanulók elbocsátási bizonyítványt nyernek.

Ami a tanulók napi elfoglaltatását illeti, a fentjelzett felosztás értelmében, télen leginkább az állattenyésztés körül nyernek heti, esetleg kétheti felváltás mellett alkalmazást, s a fejest kivéve, végeznek minden munkát, hogy a helyes ápolás, takarmányozás s egyéb szükséges munkákban teljes jártasságot szerezzenek, s ezek természetesen télen is munkába állanak reggel 4 órakor, s a szükséges ideig folyton ott tartoznak lenni. A többiek pedig, kik itt nem nyerhetnek alkalmazást, a szükséghez mérten, a gazdaságban egybeitt osztatnak be; mint pl. trágyakioldás, teregetés, magtárolás, rostálás, morzsolás, eszközök javítása s több efféle.

A tavasz kinyitásával pedig egyáltalában nem ad gondot az, hogy miféle munkában legyenek nevendők, kik foglalkoztatva. Amint az idő engedi: a szántás, vetés, fogasolás, vetőmagvak elkészítése, később pedig a kapálás, gyomirtás, s az előforduló nyári munkák. Őszel pedig a betakarítás, s az ekkor foganatosított szántás, vetések mind oly munkák, s a belterjes kezelés folytán annyi erőt igényelnek, hogy a reggeli 4 órától d. e. $\frac{1}{2}$ 11-ig, d. u. $\frac{1}{2}$ 2-től $\frac{1}{2}$ 7-ig tartó időt szakadatlan munkában töltsék. Egyébiránt az iskola kertjében, mely közel 9 kat. hold terjedelmű, s a haszon- és gyümölcsfákra, konyhakertészre berendezett fordája már teljesen beállított, a felmerült munkáinak a tanulók egy harmada naponta alig képes eleget tenni.

Nem tartom feleslegesnek itt megjegyezni azt sem, hogy dacára a folytonos felügyeletnek, melyet a munka sikerülése, de meg a gyakorlati oktatásra való tekintetből szakadatlan teljesítünk, mindazáltal, ha egy munkás tanulóról beszélünk, az alatt semmi esetre sem értünk egy jó munkás kezét.

Felügyeletre kirendelt tanulók is vannak, kik naponta többször tartoznak jelentést tenni a gazdaságban észleltekről, s kisebb rendelkezéseket is tesznek. Ezzel elérni óhajtjuk azt, hogy már itt is, felügyelet alatt, önálló működésre szokjanak.

Ami egyéb képesítéseket illeti, jár az iskola részére több szaklap, s van egy igen csinos könyvtár, mely

részint tanári használatra szolgál, de melyből kívánatra a tanulók is kapnak könyveket. Az igazat megvallva, ez irányban nem igen okoznak sok dolgot, s nem igen kopnak könyveink, de nem is csodálhatni, ha annyi fűrésztő munka után, egyéb szórakozásban keresnek időt.

Lakásuk, étkezésük, a munkába állás, fegyelem egyébiránt mondhatni egészen katonás, más rendszer mellett aligha érnek célt a gyenge előképzettségű elemmel.

Ami azon kívánságot illeti, hogy iskolánk fordarendszeréről, az állatállományról, a forgó- és az álló-töről adjunk felvilágosítást, azt is igen szívesen teszem, melyhez azonban bátor vagyok azon megjegyzést fűzni, hogy azon elv alapján: miszerint nincs oly minta — ezeket illetőleg — egy sem a gazdaságban, mely más helyen, más viszonyok között teljesen reálisnak lenne felvehető, ott sem igen fog a miénk a keretbe minden tekintetben beilleni.

Az iskola gazdasága 100 kat. hold, Ada mezővárosának, a gazdasági haladás iránt fogékony közönsége által e célra, örök használatra átengedve. Talaja a legkötőbb televény, benne foglalva mindaz, mi egy talajt, s annak fizikai tulajdonságait oda állítja, hogy az, helyes kezelés mellett, a legmagasabb hozamot létesíthesse. Emellett van egy 35 holdas bérelt rét-terület, mely a sertésenyésztés részére kitűnő alapot szolgáltat.

A forda négyes: Ugar takarmánynak, repce, őszi buza, kapás növény, s ehhez forgón kívül lucernás. Ez az alap, mely azonban, hogy az árpa, zab, s répatermelés is lehetővé tétessék, illetve hogy a gazdaság lehetőleg helyes arányban változatosabb képet mutasson, lényeges módosítással van ellátva, mely kissé oly kombinált, hogy száraz betű nem igen, mint inkább természetes szemlélet tenné könnyen felfoghatóvá. A kísérleti telep 4 hold, kicsinyben a fenti fordarendszerre beosztva, természetesen nagyszámu növénycsoporttal kísérletre, ki-kihatolandó azt, hogy vajon adott viszonyaink között, melyik fajta növény termelése, mily művelés mellett vezet legjobban célhoz.

E területhez az igasállat-állományunk: 10 ökör, 2 ló, melyek a helyes, s a takarmánybőség alapján kellő, de pazarnak éppen nem mondható takarmányozás mellett oly kondícióban vannak, hogy az itteni divó szokás ellenére, az őszi mélyítést kivéve, kettősben használhatók. Talán nagyobbak is tűnik fel e szám, melyet az igás állatokra vonatkozólag jeleztem, azonban erre vonatkozólag azt jegyzem meg, hogy a lovak végzik ugyan a lovas erőt igénylő munkákat, azonban leginkább azért vannak beállítva, hogy a gazdasági lötenyésztésre vonatkozólag is képet nyerhessenek tanulóink.

A haszonjószág-állomány a következő: eredetileg 8 db. eredeti magyar fajta, tehén lett beállítva egy törzsbikával, s itt a tenyésztés jó igasállat nevelés mellett, lehetőleg jobb tejelő tulajdönt létrehozni e fajtnál. Hogy mennyiben fogja a törekvést siker koronázni, arról már most nyilatkozni, elhamarkodottnak tartanám.

A loállományt képezi a fentebb jelzett két igás kanca, a tisztí fogat gyanánt használt szintén két kancával. Ezeknél a tenyésztés: könnyebb gazdasági igás, esetleg a hadsereg számára nevelni anyagot, amennyiben itt ez a keresletnek legmegfelelőbb.

A sertésenyésztés alapját képezi 20 db. mangalica koca, melyek első szaporulatukat ez idén adták s úgy a szaporulat, mint a fejlődés tekintetében nem hagynak hátra semmi kívánni valót.

Ada, 1887. augusztus hóban.

Szabó István.

A gazdakör szt.-istvánnapi ünnepélyei.

Zenta, 1887. aug. 21.

A zentai gazdakör még nem egészen két éves működése alatt életrealóságának több jelét adta. A f. év tavaszán jelentettem e lapok tisztelt olvasóinak a kör esendősebb természetű, házi működését, mely könyvtár alapításra, a gazdasági szakismeretek és az általános műveltség elővitelére törekedett s ma már egy olyan kiható munkásságról szólhatok, mely eredetileg céljai közé nem tartozik ugyan, de azzal nem ellenkezik, — s egy másikról, mely egyik főcélját képezi. — Az első volt a zentai gazdák számára egy egyházi zászló létesítése, s annak nevezett napon történt ünnepélyes felszentelése; a második, az ugyan e nap délutánján megtartott lóverseny. — Örömmel mondhatom, hogy mind e két ünnepély, mind az ezek kiegészítéséül szolgáló esteli táncmulatság fényesen sikerült.

A zászló létesítését egyik téli estélyünk alkalmával Mikosevics József ügyvéd úr indítványozta, mit a gazdaközönség jelen volt része lelkesen fogadott, s még az este tetemes pénzüsszeget gyűltekezett össze e célra. A gyűjtés azóta folytonosan eszközöltetett, sőt még utólagosan is adakoztak számosan.

A zászlón, Szárics Imre, zentai születésű fiatal festőművész által festett, s a Sárlos Boldogasszonyt ábrázoló szép kép díszeskedik.

Zászló-anyaúl Gombos Gáborné úrnő kértett fel, s e tisztelt kegyesen elfogadni méltóztatott.

Augusztus 20-án reggel 7 órakor gyűltekezett a gazdaköri közönség saját helyiségében, s a burkolt zászlóval a helybeli tüzoltó század teljes díszben történt vezetése mellett zene kíséretében indult a templomhoz, hol a tüzoltók s a gazdaközönség sorfalat képezve, bocsátotta maga előtt a zászlóanya öngagságát, ki díszbe öltözött férje karján vonult be a templomba. Őket követte 10 fiatal fehérbe öltözött leány, 10 gazdalegény kíséretében. — A zászlóanya drága selyem ruhát s ritka szép ékszereket viselt, melyek szelíd, jószágos lényének kedvességét kitűnően feltűntették. Az ünnepélyes mise után a zászlót Mészáros Ignác kanizsai prépost plébános ur szentelte föl kenetes szép szavak kíséretében.

A szentelés ténye után a templom előtt emelt állványra vonult a zászlóanya kíséretével, nemkülönben a rendezőség. Rövid alkalmi beszédet Tóth Lajos gazdaköri alelnök tartott, ezt követte a szokásos székbeverése. Ennek megtörténte után a Szt.-Istvánnapi ünnepélyes körmenetben vett részt a gazdaközönség saját szép zászlója alatt. Délben a zászlóanya s férje Gombos Gábor polgármester és gazdaköri elnök díszbevetést adott, melyre a felszentelő prépost-plébános, a helybeli admi-

nisztrátor, a koszorús legények és leányok, s néhány előkelő városi egyén voltak hivatalosak.

Gombos polgármester ur e napot az által emlékeztetéssel tette, hogy később meghatározandó gazdasági célra 200 frtos alapítványt tett, mely eseménye önönmagát dicséri.

Délután tartott a lövészeny. Három órakor kocsi sokasága lepte el a gazdakör helyiségének tájkát s a buzapiacot. A versenyző legények tüzes paripái alig bírtak nyugodtan állni; végre 1/2 órával megindult a menet a versenyző paripákon ülő legények s a lovas rendőrök vezetése mellett. Le a nagy rétre, hol már több ezernyi sokaság gyülekezett össze, a kivonulás előtt is. Az érdeklődés nem várt mértékű volt. Háromszáznál több teljesen megrakott kocsi volt jelen, s így a jelen voltak számát 4-5 ezere lehet minden nagyítás nélkül.

A futtatás egyenes pályán történt a még tanulatlan lovak miatt, melyek az elliptikus pályán megzavarodtak volna. E körülmény a néző közönségnek nagy hátrányára szolgált, a mennyiben az indítást, s a futás változatosságait nem, csupán a célhoz érkezést láthatta. E körülmény nehezíti is tette a rend fenntartását, a mi azonban semmi által meg nem zavartatott.

Három futam volt. Az első futam a gazdakör által kitűzött díjakra történt, kor különbségre való tekintet nélkül.

Az I. díjat, 5 es. kir. aranyat nyerte: Piszár János sötét paripája.

A II. díjat, 2 es. kir. aranyat Pap Sebestyén sárga csodóra.

A III. díjat, 1 es. kir. aranyat Rudics Farkas sötét pejlóva nyerte el.

A második futam, az Első Magy. Ált. Biztosító Társaság díjára történt, mely 5 db es. kir. aranyból állott.

Mint első beérkező, elnyerte Huszák Antal 4 éves pej paripája.

A harmadik futamra, a hölgyek díjára, a mi egy díszes nyereg felszerelésből állott, történt a legérdekesebb mérkőzés, három éves lovakkal. A kilenc nevező közül Boros Albert sárga paripája mint első beérkező nyerte el a díszes versenydíjat.

Ezen futtatásnál egy érdekes és a félremagyarázásra is alkalmas eset fordult elő. — Egy gazda, fölkelésülve az előbbi futamok láttán, kocsijából kifogta egyik lovát, s bejelentés nélkül a futók közé állt. — És az ő lova érkezett be elsőnek, de a díj számára a feltételek szerint kiadható nem lévén, jutott az Boros Albert lovának.

Nem hallgathatom el azon szép viszony megemlést, mely a zentai gazdakör s az első magyar általános biztosító társaság között e rövid két év alatt kifejlődött. Az itteni gazdaköri biztosító közönség belátván a nevezett társaságnál való biztosítás előnyeit, legfőképp mála biztosít, mit a nemes társaság az által viszonzott, hogy zászlónkra 25 frtot, versenydíjra pedig 5 darab aranyat adományozott, a mi a kölcsönös szívélyességet és bizalmat csak szilárdabbá teheti, s teszi is.

A lövészenyél kifejtett fáradhatlan buzgóságáért, s a versenyző legények előleges oktatásért Gombos Zsigmond főbíró ur tette magát a gazdakör közönségére kiválón méltóvá!

A versenybírók: Gombos Gábor, Rezsny Aurél és Pecárszky György urak voltak.

A verseny befejezése után, a szalagdíszrel ellátott legények elhunyargalása mellett megindult a kitűnő mulatságban részesített közönség özőne, a legvidámabb hangulatban hazafelé; — sem a verseny alatt, sem hazamenet baleset nem történt.

Este kitűnően sikerült tánemulatság volt, melynek tiszta jóvedelme kevés híján fedezni fogja költségeinket.

Tóth Lajos,
gazdaköri alelnök.

Ó-Becse, 1887. augusztus hó.

(A vasparipa hódítása Ó-Becsen: kapcsolatos mulatságok.)

Egy-két vállalkozó fiatal ember belátva a kor eszméjét, azt hogy minden életre való vállalatot indítani s azt kitartással támogatni kötelesség, a „vasparipa“ nemes sportját az országnak mondhatni e határszélén is meghonosítani nemes feladatún tűzte ki. Aláírási ívet boesátott ki a vállalat felkarolása céljából, s leginkább azért, hogy a kezdet legnagyobb nehézségét legyőzze, vagyis ami nélkül a sport megkezdésére gondolni sem lehet, a vasparipát beszerezhesse. Mert az eféle paripa nem olyan ám, mint az élő paripák, hogy szükség esetén, ha az ember nem éppen telivérre szorítkozik csupán, 15-20 frtért is beszerezhető; az igazi vasparipáért 100 frton alul még szóba sem állnak az emberrel. Keltett tehát az Ó-Becsen található összes fiatalokat felhívni, hogy a cél együttes erővel kivihető legyen.

Dietum, factum, egyszerre csak feltűnt városrendőnk bájos ligetében a bicyeli, rajta bicyeli gyakorokkal. Igaz ugyan, hogy e gyakorok néha a paripa hátán, de gyakran az anyaföldön is szemlélhető, mert ezen paripa sokkal szeszélyesebb a 4 lábú eleven paripánál; gyakran tapasztalta és tapasztalja a gyakorok, hogy a közös anyaföld kebelére való borulás nem a leggyengédebb módon viszonzoztatik, lévén ennek a legtöbb esetben orrhörzsolás, kéz- és láb-ficam az eredménye, de mitől őrj meg a pezsgő fiatal vér? Már egy-két perc múlva ismét a táltos hátán ül, hogy az előbbi szaltomortálét ismételje, míg nem post tot discrimina rerum ott van, hogy a paripát megfékezze s most már az engedelmeseedik a vaskarok- és lábakkal.

Naponta este láthatni most már hőseinket rendszeres gyakorló terükön kettesével, hármasával, amint a paripákon lovagjatekaikat űzik. Feltűnik az ember lelki zemei előtt a középkor, a lovagkor, a mikor lovagjaink teljesen páncélba öltözöttek, dárdáikat hónaik alatt tartva, egymást paripáikról leszorítani igyekeztek. Akkor a lovak volt vas, illetve vasban, a paripa pedig eleven lény; most a paripa a vas, a lovak pedig bicyeli egyenruhába öltözött világi. Akkor a paripa döbörgött, ágaskodott addig, míg lovagja elébb-utóbb kénytelen volt hátáról a földre bukni, míg most nem ágakodik, nem rugdalozik a paripa, csak úgy könnyedén kifut a lovak alól, még vissza sem tekint mi történt gazdájával. Ez természetesen igen tréfás jelenetekre ad alkalmat. Nevet a közönség, nevetnek a bajtársak, nevet az is, aki az anyaföldön nem a legkellemebb érzések közt szedi fel tagjait, de hiába jó képet kell vágni, mert a kudarc még nevésegebb alakban tűnik fel. De hát tekintsük

a régi spártai ifjakat. Mennyi önmegtadadás, mennyi fádalmba került az, míg a világ legedzettebb ifjává váltak. A mi ifjainknak nem kell magukat annyira törni, zúzni, nekik csakis a paripáról való lemaradás kellemetlenségétől kell tartani, de az az elégtételük is meg van, hogy a paripa se nem rug, se nem gázol, hanem makacságának áldozatul esvén, elgurul, elveti magát a földön s többé meg nem mozdul.

Hogy mennyire kedvelté válik a sportnak e neme, kitűnik abból is, hogy a megtermett testek is nagyban gyakorolják és ebben ismét a paripák illati dicséret, a melyek nem válogatnak nehéz vagy könnyű korpu-lentiában. Mindegy nekik, legfeljebb talán csak annyiban örülnek a nehéz testnek, amennyiben ezeknek róluk való lemaradás esetén nagyobb erővel borulnak édes közös anyánk kebelére. Még előre haladt koru, az 5-ik X-be járó volt fiatal urak is készülnek a sportnak e legnemesebbjéig gyakorolni. Csak könnyű dolog is az, ha még a szomszédba sem kénytelen az ember gyalog járni. A paripa abrakot nem kíván, ostromra sem kell költeni. Azért a csekélységért, hogy néha kifényesítik, a legnagyobb készséggel engedi lovagját az anyaföld kedves kebelén nyugodni. Mily élvezet a téli időszakban névnapokra, táncvigalmakra, szvesárookra bicyelin el-elrándulgatni, esetleg a csökönyös paripát gyalogolva tolni, vagy az őszi esőzések alkalmával a paripát felpakkolva, a hátra elhelyezve tova szállítani. Nem-e a sportok legeredettebbje ez?

Azért rajta nemes fiatalság! gyakorold e sportot, ez edz meg a mai világban legjobban. Ez képez ki a legjobb lovas-katonának, mert hogy a hadseregnél legközelebb szinte behozatik, az bizonyos Nem tudom ugyan a huszár a bicyelistákat fogja-e jobban lenézni, vagy megmarad a régi baka-kicsinylésnél, de majd csak alkalmával válik el célszerűsége legjobban, amikor a paripa kiltől közt a puska- és ágyugolyók csak úgy repülnek keresztül, emberben és lóban kárt nem tevének. Nem jár ki neki sem széna, sem abrak. Megérjük idővel, hogy a lovak a hadseregnél teljesen mellőztetvén, évenként millió és millió megtakarítások eszközöltetnek. Azért üdv neked sportok legcélszerűbbike, amely hivatva vagy jövöre a Rothschildokat megbuktatni, az államokat pedig teljesen adóságmentesekké átalakítani.

Fiatalságunk, hogy szárnypróbálgatása jobban sikerüljön, a sportot még jobban megkedveltesse, de meg anyagi állapotán is segítve legyen, a lövöldé helyiségeiben táncvigalom tartását határozta el saját alapítójáé gyarapítása céljából. Nagy gondolat volt ez Ó-Becsen akkor, a mikor nagyvasszony, bucsu napján ugyancsak a ligetben polgári bál volt megtartandó, az ó-becei polgári bállok pedig jól szoktak sikerülni; továbbá ismerve az ég azon szeszélyét, hogy a lövöldében nyáron tartani szokott tánemulatságokat rendszeresen leesőzi. De bátorság levén a jelszó, kibocsátattak a meghívók s a határnapon a rendezőség dobogó kebelével nézett a biztos bukásnak élébe. S mi történt? Megjelenik az első vendég, utána csakugy tódul a többi olyannyira, hogy a legsikerültebb táncvigalmak alkalmával sem különbön. Vuits Zsidor zentai földbirtokos mint megjelent vendég csodálva határos mutatványait a legszebb, a legnagyobb közönség meg nem szűnő tapsokkal szemléli, a helybeliek is szerény mutatványaikkal mulattatván a közönséget. Megkezdődik a tánc. 76 pár táncolta az első négyest és mégis kevés volt a fiatal ember, dacára, hogy mindannyi derekasan megfelelt lovagias kötelességének. A terem zsúfolásig tömve. A zene ugyan gyenge, annál nagyobb a kedv, annál jobbak az ételek és italok. A társaság zöme 1/2 órával kezd hazá vonulni és hallatlan, eddig még nem történt, a tiszta jóvedelem 104 frt 91 kr!! Vuits Zsidor urat a kezdő egylet megjelenése és szives fáradozásai iránti elismerésül tiszteletbeli tagjául megválasztotta.

Mind ezekből kitűnik, hogy csak bátorság! s az eredmény el nem marad.

A tánemulatság alkalmával felülfizetni szivesek voltak: Popovits Vazul 1 frt, Grosch Vilmos 2 frt, ifj. Jóvánovits György 2 frt, Rohonczy Gedeon T.-Becseről 1 frt, Boromisza Tivadár 1 frt, Milassin József 50 kr, Ivanits Sándor Szent-Tamásról 50 kr, Mrávits Lukács 20 kr. Az egylet ezen jölteveinek hálás köszönetét nyilvánítja. Sz.

EGY ÖRÜLT NŐ TITKA.

(Beszély.)

Írta: Xantcs.

Minek is van a szív és a szívben szerelem?

Gyönyörű kettős fasor vezetett Vasváry Tihamér p i-ben fekvő ódon szerű, de azért nem éppen izléstelen kastélyhoz. A magas pálmák és a rezgő nyárfák ezüst levelei együtt sugdosták az út mellett kigyózó kis patakocskával, hogy a kastély ura, az a jószívű öreg ur már egy év előtt elköltözött a kastélyt környező parknak jobb oldalán lévő fenyvesei közé, hol a családi sirbölt illatos myrtusok lehajló ágai alatt emelkedett egy kis magaslaton.

Maga a kastély tágas belső termeivel és sötétes sikátorával nem igen nagy hatást tett a szemlélőre; külső kormos falai pedig csak a zöld repkény kúszó indáit édesgették magukhoz, melyek gyenge ágaikkal, mint valami ezerkarú szörnyeteg erősen átkarolták a kastély megviselt falait, mintha csak attól tartottak volna, hogy rájuk akar dűlni, és haragos-zöld leveleikkel össze-vissza csöklögatták barna arcát, mint az anya a szendergő gyermekeét.

Ezek a repkények és ódon falak keveset tudtak mondani volt uruk jószágáról, elnyelte szavukat az idő.

De ha beszélni tudtak volna, elmondották volna mindenkinek, hogy egy év előtt költözött ki belőlük a ház ura, az a jószágos öreg ur, akit a falu apraja-nagyja csak a „mi nagyságos urunknak“ nevezett, oda, ahonnan nincs többé visszatérés.

A kastély a gyász alatt csendes, néma volt, mint a sir; még a park virágai is szelídebben susogtak egymásnak szerelmet, a zsongó patakocskák pedig halk morajjal lejtett tovább kavicsos nyoszolyájában.

A kastély ura, az özvegy Vasváryné és egyetlen szeretett leánya: a gyönyörű Melinda, néma bánatukban távol tartották magukat mindenkitől és csak estenden tettek egy-egy sétát a fenyvesek közé, hol a rideg sírdomb fölött az ezüst hold kísérteties fényénél kiöntötték zokogó szívük bánatos keserveit.

Hisz oly sokat fedett ez a néma domb!

Alatta porladoztak a szerető férj és gondos apa csontjai, de alatta porladoztak Melindának menyasszonyi reményei is. Mert ha az a sírdomb egy év előtt nem emelkedik az illatos fenyvesek árnyában, ha az a sötét gyász most nem borítja testüket, úgy Melinda most már a csinos jószágigazgató — Kovácsfi Andor — karjai közt élvezzi a boldog házasság isteni nektárját.

Hanem az a mohos sir eltakarta a mult örömeit, gyászba borította a jelen fájdalmait és elhervasztotta a jövő boldogság reményét

Az idő gyorsan reptül sas-szárnyaival; s vas-foga mindent megemész. Öröm, fájdalom, vigás, keserv, egyaránt letűnnek a mulandóság tengerébe.

A gyász év is elmúlt. Keserveit elnyelte az idő. Csak Melinda reménytelen szerelme maradt meg belőle, Andor iránt.

Az öreg nagyságos asszony Kovácsfi Andor jószágigazgatót sohasem szerette, csak férje iránti tiszteletből színelte irányában a barátságot. Most pedig, minthogy mi sem állt útjában, hallani sem akart a Melinda és Kovácsfi közti szerelmi viszonyról.

Pedig Kovácsfi tiszta jellemű, önzetlen, becsületes férfi volt s valóságos példányképe a fiatalságnak. Csak egy hibája volt, amiben sokan szenvedünk, s ez az, hogy: szegény volt.

Ez a nagyságos asszonynak sehoggy sem tetszett, mert nem azért nevelte ő fel a leányát, hogy egy szegény jószágigazgatónak adja s ráadásul még temérdek vagyon birtokába juttassa.

Nem, ez sehoggy sem történhetik meg.

Melindának le kell mondani minden további reményéről.

Melinda más, hozzá illő, vagyonos, előkelő férjét érdemel!

Szegény Melinda, szegény Andor! Mért volt bened meg a szilárd jellem, a szeplőtlen becsület? Mért nem tudtál inkább csuszó-mászó s hiszgelő lenni az öreg nagyságos asszonynál? Mért nem tudtad azt a közmondást: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát?“

Szegény Andor! Becsületességedet büntül rőták fel, s e nemes bűnért ártatlanul kelle bünhődnöd!

A verőfényes őszi napsugár áttört a kastély kristály ablakain és szelid fényét ott csillogtatta a kis márvány íróasztalkán, hol az öreg nagyságos asszony elmélázva ült egy karosszékben, küzdve ezer és ezer egymásba fonódó gondolataival.

Nem, meg kell lenni és ezzel előhúzott egy aranyos levél-papirtartóból egy finom levélpapírt és írt

Tisztelet igazgató ur!

Boldog emlékü férjem halálával nem érzem magamat elég erősnek nagy kiterjedésű birtokaim önálló kezelésére. Határozottan feltett szándékom birtokunkat hasznosbérbe adni és leánnyommal együtt e gyászos helyről messze elköltözni.

Midőn ezt tisztelet igazgató ur becses tudomására hozom, egyben kijelentem, hogy eligazított állásáról, eddigi hű és pontos szolgálatainak elismerésével, ezennel felmentem.

Tisztelettel
özv. Vasváry Tihamérné.

Azután gondosan összehajtogatta, borítékba tette és elküldte Kovácsfinak a levelet.

Andor keresztül futotta a levélkét, melynek tartalma, a nagyságos asszonynak az utóbbi időkben irányában tanúsított viselkedése folytán reá nézve éppen nem volt meglepő. Állása elhagyásával nem sokat törődött, hisz tiszta jelleme, becsületessége és kitartó önzetlen munkássága mindenütt tért nyitott előtte; hanem egy volt, ami keserű fájdalommal töltötte el bús szívét, s ez a Melinda iránti lángoló szerelem volt. Ez a szerelem kinos gyötrelmeket okozott szelid lelkének s tudta, hogy ezek ónsúlya alatt le kell roskadnia.

Mély fájdalommal felkiáltott: „Minek is van a szív és a szívben szerelem“ azután leült kábután íróasztala mellé, hogy Melindától, a legdrágább kincsétől, szive választottjától keserűen levélben búcsúzzék el.

Sokáig mártogatta reszkető tollát a „Műszak nedvébe,“ míg végre hatyú-dalát papírra vehette, szomorú, nagyon szomorú volt e hatyúdál s így szólt:

Szeretett kedves Melindám!

Egyetlen drága kincsem!

A hervadó virág lehajta bánatos fejét, hogy annál könnyebben nyújthassa át az anyaföldnek, melynek lágy ölen nevedekett. En is lehajtott fővel és pataként vérző szívvel mondom keserű búcsút néked kedves anygalm, ki ifjú életem szerető szíveddel, nemes lelkeddel és angyali jószággal magadhoz bilincselni és édessé tenni tudtad.

A költő azt mondja a szereléről, hogy az: „Két lélek és egy gondolat, két szív és egy szív-dobbanás!“

Tőlünk, ennek tiszta élvezetét megtagadta a vak sors! A válás okát ne kutasd, hisz ugy is felfogja előted tártni e mély titkot a gyászos jövő. Csak annyit tudj, hogy életem derült egén ösztornyosultak a vészes fellegek és cikázó villámaik közül egy aligha el nem talál. A szerelmes gerle, ha párját veszti, elbujdosik a magányba és ott zokog bánatában, mignem szívhúrjai megszakadnak a keserű kínoktól. En is elköltözöm tőled drága Melindám és elbujdosom messze a magányba, hogy életem párja vesztése fölött, szerető szívem, a keserű kínoktól megbasadjon! Isten veled édes, Isten veled kedves! Mi egymásé nem leszünk! Ha valaha rám gondolsz, ha valaha levelemet olvasod, jusson eszedbe, hogy aki forrón szeretett egykor, az nem volt hitszegő, az nem volt esábitó, hanem igaz szerelme mélyen el volt rejtve szívében, mint a föld kebelében a drága kincs.

Hisz a költő is így énekelte meg zengő lantjával az igaz szerelmet:

„Ne hallgass az édes
Hitszegő szóra,
Szerelmes csacsógó,
Csalfa csábitóra.
Igaz szerelmenek
Hizgelő szava nincs,
El van az rejtve, mint
Föld kebelében a kincs.“

Es most Isten veled soká . . . örökre tán! Ha szerető szívemet a fájdalom szűrő tövisei összemarcangolják, utolsó leheltemet is azt fogja hozzád vinni: „Élj boldogul felejthetlen Melindám!”

a siron tul is szerető
Andorod.

(Folyt. köv.)

Sujt az átok, mert szerettelek...

(Miniatür tragédiák.)

Andalogva jár a bús diák,
Bántja őt a nyert „elégtelen.”
Nem tanulhat, másutt járt az ész:
Mert szerelme véges-végtelen.
Am jutalma: csipős puccerek . . .
„Sujt az átok, mert szerettelek!”

Tönkre ment a dendi olyhamar!
Primadonna s egy kis lumpolás . . .
Ráment mind, mit apjától kapott,
Most dolgozni kék, nincs hátra más!
Vagy körmölni, vagy revolverek . . .
„Sujt az átok, mert szerettelek!”

Ül a lány, előtte egy klavér,
S üti rajt' e nótát szüintelen.
Völegénye, bár nem ölt, rabolt,
— Mégis, hajh élvezni kénytelen.
Tégy siketté Ég! Vagy megveszek!
„Sujt az átok, mert szerettelek!”

Bími „Ó-t, e vágya teljesült,
S most irigyli azt, ki halva van.
Mert a férjnek sorsa pokoli:
Duzzogás, pör ünös-untalan.
Ujra nőtlen mért nem lehetek!?
„Sujt az átok, mert szerettelek!”

Zsibori József.

A közönség köréből.

Ó-Szivac, 1887. aug. 21-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Beesés lapjában a „Hivatalos gyorsaság” cím alatt közlé tett közleményre vonatkozólag, hasonló adattal szolgálhatok.

Nekem mint ó-szivaci tanítónak 500 frt fizetésem és a hitközségnek új-szivaci házában szabad lakásom van. 1885. aug. havában, midőn a 3. adórátát akarom lefizetni, az új-szivaci jegyző azzal lepett meg, hogy még 2 frtot rám szózott, mint házfelvételi adót.

Mintán ily adónemet nem ismerem, a zombori adófelügyelőséghez felfolyamodtam, s dacára annak, hogy azóta már kétszer személyesen szóval és írásban kérelmeztem folyamodványom elintézését, eddig választ nem kaptam, s az idén is ott figurál a 2 frt adókönyvecskémben.

Hogy valót irtam, meggyőződhetni az adófelügyelőségnek fekvő folyamodványból és adókönyvecskémről.

Tisztelettel felkérem az emberbarátokat, szíveskedjenek nekem szegény néptanítónak tanácsolni, hová forduljak orvoslásért.

Megjegyzendő, hogy a fenn nevezett házban három lakunk, s az egyik bért fizet!

Beck Jakob,
néptanító.

Naptár. Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
26 Pént.	Samu	Samu	14 Micháas
27 Szom.	Kalaz. József	Gebhard	15 . B. Assz.
28 Vas.	B 13 Ágost.	B 12 Ágost.	16 D 12 Dio.
29 Hétfő	János lefej.	János fej.	17 Myron
30 Kedd	Róza szüz	Róza	18 Flórián

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Lajtolajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Birtokeladás.

A szomszédos Szlavóniában Marince községben egy jól felszerelt tizenegy 1/4 telkes birtok jutányosan, részletfizetés mellett, örök áron eladó. A birtok első minőségű szántóföldből áll s gazdaságilag kintünően van berendezve. Bővebb felvilágosítással szolgálnak **Sós Mihály** és **Martony Károly Marincén** u. p. Nustár. 6—6

Olcsó tűzifa.

Van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, hogy a tűzifa árakat leszállítottuk, és pedig: **a vasút melletti** raktárunkban kapható:

szlavóniai szilhasábfa 4 kbm. 10 frt
(a pályaudvaron **vaggonban** 100 métermázsza 60 frt.)

A csatorna melletti raktárunkban száraz jó minőségű

cserhasábfa 13 frt,
bácskai szilhasábfa 12 frt

Ezenkívül ugyanott:

gyertyánfa, bükkfa, tölgyfa, dorongfa,
puhafa,

a legjobb minőségben a régi árakon kapható.

Tisztelettel

Roheim testvérek.

6—6

Felhívás.

Bezdánban 40,000 frt alaptőkével (felosztva 400 drb 100 frtos bemutatóra szóló részvényre) takarékpénztár van alakulóban, melyre alulírottak mint alapítók az alaptőke fele részét vagyis 20,000 frtot immár jegyezték és így a másik fele rész, vagyis 20,000 frt ezennel nyilvános aláírás alá bocsátatik.

Aláírást elfogad Zomborban: **Henneberg Sándor** ügyvéd, Bezdánban: **Ácsy János** vaskereskedő.

A részvény aláírás a kereskedelmi törvény 151. §-a értelmében személyesen vagy meghatalmazott által is eszközölhető. Az aláírást gyűjtő, a 10% beküldése mellett levélben részvény aláírásra szintén felhatalmazható.

Az aláírás alkalmával részvényenként 10 frt biztosítéki összeg teendő le.

Az aláírási biztosítéki összeg a kereskedelmi törvény 154. §-a értelmében az aláírás zárlatától számított két hó lefolyása alatt egybehangzó alakuló közgyűlés alkalmával, tekintettel a kereskedelmi törvény 159. §-ára, a részvények névértékének 30%-ra, az az 30 frtra kiegészítendő, a további 70% lefizetésére nézve az alakuló közgyűlés hoz határozatot.

Aláírási zárlat **1887. szeptember hó 30-ika.** Túljegyzés esetén aránylagos leszállításnak lesz helye, de csak a nyilvános aláírásra bocsátott 200 drb részvényre nézve. 3—2

Bezdánban, 1887. augusztus hó 16-án.

Schwell Titusz. Henneberg Sándor. Tavasy Lajos.

Bérleti hirdetés.

A zombori határban 300 kat. hold jóminőségű szántóföld, elegendő gazdasági épületekkel és lakóházzal együtt több évre bérbeadandó.

Az ugarolás már megtörtént.
Bővebb felvilágosítást ad:

Lallossevits Jakab

3—2

Zomborban.

Pályázat.

Bács-Almásan (B.-Bodrogh megye) Sterk Mer-Adél tanítónő elhalálása folytán egy magyar-német ajku fitanítói állomásra pályázat hirdettek. Évi fizetés 500 frt, az ismétlő iskola tanításán kívül kívánatik a zenebeli jártasság. A megválasztandó köteles a kántor akadályoztatása eseten a kántori teendőket végezni.

Folyamodványok a r. k. iskolaszékre címezve **szeptember hó 10-ig** dr. Csicsáky József kerületi tanfelügyelő urhoz beküldendők, mely napon a személyes megjelenés is feltétlenül megkívánatik.

B.-Almásan, 1887. év augusztus hó 15-én.

Dr. Csicsáky József,

kerületi tanfelügyelő.

3—2

2411. szám.

ex 1887.

Birtokbérbeadási hirdetmény.

Ó-Sztapár község tulajdonához tartozó, a magas kintértől örökön megvett, Bresztovác és Ó-Szivac községek határai között elfekvő 2550 holdas igen jó minőségű pusztai földből **727 kat. hold**, a jelenlegi bérleti feltételek megszűnése folytán, előnyös feltételek mellett és kedvező áron egy évre vagy esetleg több évre is **f. évi szeptember hó 1-től** kezdve bér alá bocsátatik.

Ezen pusztai föld egészben, vagy egyes részletekben is bérelhető.

A bérleti feltételek a községi jegyzői irodában mindenkor megtekinthetők, valamint egyesek írásbeli megkeresésére is az elüljáróság felvilágosítást készséggel nyújt. A bérbeadást a községi elüljáróság ellenőrzése alatt álló községi gazdasági bizottság nyilvános árverés útján eszközli ugyan és pedig a helyszínen vasár- és tünnapok délutánjain, azonban írásbeli előnyösebb ajánlatok figyelembe vételével s ilyenek bármikor az elüljáróságra címezve elfogadhatnak.

A gazdasági bizottság tagjaival bérleni szándékozók a nap bármely szakában értekezhetnek, ugyszintén a bérösszeg mennyiségének megállapítása és mikénti fizetésére nézve is a gazdasági bizottságtól nyerhető felvilágosítás.

Kelt Ó-Sztapáron, 1887. augusztus 17-én.

Jegyző szabadságon:

Szedresy Károly, **Gyuritsy István,**
aljegyző. 4—3 bíró.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főhcg. és ő felsége Milán szerb király

asztalán rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is épugymint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kintünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

AZ 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palackk.

Zomborban: Weidinger S. és Zs. nál. — Apatinban: Thez és Ermel. Abrahám H. nál. — Hodsághon: Rausch Edénél — B.-Almásan: Scherk Gy., Rosenberg A. nál. — Adán: Dobler J. nél.

Új és használt gymnas. tankönyvek,

valamint az összes iskolákban használandó **könyvek**, mindennemű **író- és rajzszerke**, **iskola-táskák** és **szijak** igen mérsékelt árak mellett a legnagyobb választékban nálam kaphatók. Könyvkötészetemben a tankönyvek **tartós bekötését olcsón** elvállalom.

A n. é. közönség becses pártfogásába magamat ajánlva, vagyok tisztelettel

SCHÖN ADOLF

3-1

könyvkereskedő.

Pályázat.

Petrovác község előljárósága részéről közzé tétetik, miszerint a községi adóvégrehajtói állás megüresedvén, választás utján betöltésére **folyo évi szeptember hó 12. napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki.

Felhívhatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy ez iránti pályázati kérvényüket, eddigi alkalmzatásukat, egy a magyar, tót vagy szerb nyelvbeni jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelve, f. évi szeptember hó 10-ig alulírott előljáróságnál annál bizonyosabban benyújtják, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A betöltendő állomás következő javadalmazással van egybekötve:

Évi készpénzfizetés 350 frt, amely havi előleges részletekben fog a község pénztárából kifizettetni.

Az adóvégrehajtó, személyét illetőleg, a jegyző és a bíró rendelkezése alatt áll és köteles, végrehajtói teendők hiányában, a jegyző által előszabott irodai teendőket végezni, miért általa a hivatalos órák pontosan betartandók.

Kelt Petrovácon, 1887. augusztus 23-án.

Szalay Károly **Kenné János**

jegyző. 2-1 bíró.

Hirdetés.

Fűszer- és vaskereskedésemben **ügyes és szorgalmas segédet keresek** minél előbb.

Az ajánlatok címe legyen

Csirszka Konrád

2-2

Bezdánban.

7878. szám.

1887.

Arlejtési hirdetmény.

Alantirt kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a paragai kincstári koresma és melléképületeinek helyreállítása iránt 119 frt 01 kr kikialtási ár mellett, továbbá a csébi csárda és melléképületeinek helyreállítása iránt 287 frt 17 kr kikialtási ár mellett **Palánkán a m. kir. kincstári uradalmi ispánság hivatalos helyiségében f. évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 9 órakor**; továbbá a bogojevai kincstári koresma kerítő falának helyreállítása iránt 226 frt 54 kr kikialtási ár, végül a kernyajai kincstári koresma és melléképületeinek helyreállítása iránt 205 frt 47 kr kikialtási ár mellett **Apatinban a kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 2-án d. e. 9 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítettek, hogy a nyilvános árlejtésen a kikialtási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt; ugy a kellően bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel látandók el s a verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Közlebbi feltételek a két előbbi munkálatokra vonatkozólag a palánkai; a két utóbbi munkálatokra pedig az apatini kincstári ispánságnál naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. augusztus hó 17-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnom nem díjaztatik.) 2-2

Borpince.

A belvárosi Basa-utca 199. számú házban két nagy jól felszerelt száraz borpince f. év végétől fogva bérbe adó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **tek. Esztergamy Károly** városi főpénztárnok úrnál.

3-1

8198. szám.

1887.

Arlejtési hirdetmény.

Alulirt kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a parabutyi róm. kath. templom helyreállítása iránt 386 frt 36 kr, a plébánialak helyreállítása iránt 1021 frt 19 kr és a plébánialakhoz tartozó melléképületek helyreállítása iránt 787 frt 25 kr, tehát összesen 2194 frt 80 kr kikialtási ár mellett **Palánkán a kincstári uradalmi ispánság hivatalos helyiségében folyó évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítettek, hogy a szóbeli versenyben csak a kikialtási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, ugy a szabályszerűen bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel látandók el s az árlejtés megkezdéséig az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Szó- és írásbeli ajánlatok ugy az egyes épületekre külön-külön mint az összes munkálatokra együttesen is tehetők. Közlebbi feltételek alant irt igazgatóságnál, valamint a palánkai kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden 1887. évi augusztus hó 19-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnom nem díjaztatik.) 2-2

Költözködés miatt lakásomon eladó: Beregszászi-féle zongora, Wertheim-kassza, csillár, asztalok (közöttük 3 új játékasztal), két használt garnitúra s a t.

Vértesi Károly.

Kárpitos, disztító és butor-raktár

basa-utca özv. Csarschné házában.

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy **ADLER A.** cég alatt helyben a basa-utcában az állami gymnasiummal szemben

butor-raktárt

nyitottam. Évek hosszú során át a fővárosi nagyobb cégeknél üzletvezetői minőségben gyűjtött bő tapasztalataim és szakképzettségem remélmem engedik, miszerint képes leszek minden igénynek megfelelni és a versenyt bármely üzlettel kiállani.

Választékos készletet tartok asztalos és kárpitos butorokból, melyek részint **saját**, részint jeles szakemberek készítménye. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden munkát olcsón, izléssel és a legpontosabban szolgálhatom.

Ugy szintén elfogadok a t. felek kívánatára bármimemű kárpitos munkát a legjutányosabban saját lakásukon is elkészíteni. Szíves pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

ADLER A.

6-5

kárpitos és disztító.

A Belvárosban a Széchenyi István-körúton levő 237-ik számú ház szabad kézből eladandó, esetleg f. évi november hó 1-től bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Hoffmann Frigyes** Zomborban.

Pályázat.

A mélykúti (Bács-Bodrogh megye) róm. kath. iskolánál újonnan szervezett párhuzamos vegyes I. osztályhoz tanítói állás betöltésére pályázat hirdettetik. Fizetése: oszt. ért. 300 frt készpénz, 50 frt lakpénz és 5 frt kertilletmény. Kötelessége az ismétlő iskolát is külföldijazás nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyo évi szeptember hó 15-ig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve nagyságos és főtisztelendő dr. Csicsáky József urhoz Bács-Almásra küldendők.

2-2

A mélykúti róm. kath. iskolaszék.

Arlejtési hirdetmény.

„A bácséri vízi-társulatnak“ f. évi augusztus 13-án hozott 6. számú határozatához képest ezennel közhírré tétetik, miszerint a „Bácsér“ vízének szabályozása végett szükségessé vált földkiemelési munkálatok **Hegyes községében a község-házánál 1887. évi szeptember 1-én, csütörtökön reggeli 9 órakor** szóbeli nyilvános árlejtés útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek át fognak adatni.

A foganatba veendő munkálatra nézve tájékozás végett a következők jegyzetnek meg:

1. A szt.-tamási határban levő II. számú malomtól a pacséri határig bezárólag húzódó szabályozási vonalon a kiásandó földmennyiség 264780 köbméter tesz ki.

2. A sikeres eredmény esetén vállalkozónak elfogadott legelőnyösebb ajánlattevő az elvállalt földkiemelési munkát f. évi szeptember 8-án különbeni felelősség mellett okvetlenül megkezdeni — az összes munkát 1888. november 1-ig, — míg az első részlettel megjelölt hegyesi malomig terjedő kiásási munkát pedig minden esetre még f. évben befejezni, s ezt ideiglenes átvételre bejelenteni köteles.

3. A kérdéses összes munkára az előirányzat alapján kikialtási ár 52956 frtban, míg az első részlet után 27256 frt (136280 kbm.), a második 13000 frt (65000 kbm.), a harmadik 8500 frt (42500 kbm.) és a negyedik 4200 frtban (21000 kbm.) állapított meg, megjegyeztetvén, hogy az ezen egyes s illetve négyrésze felosztott szt.-tamási-hegyesi vízi-malomig, a hegyesi vízi-malomtól a bajsai vízi-malomig, a bajsai vízi-malomtól a pacséri határig, s végre a hegyesi határban az ötödik számú malomárokra vonatkozó munkákra külön-külön is lehet ajánlatokat tenni.

4. A versenyezni kívánók, a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt az összes, ugy az egyes részleteknek megfelelő előirányzati összeg után 10% bánatpénzt lefizetni kötelesek.

5. Írásbeli zárt ajánlatok nem fogadtatnak el, hanem azok felbontatlanul visszaküldetnek.

6. A szabályozás a régi „Bácsér“-mederen vezetetik keresztül, és a munka alulról Szt.-Tamás községétől kiindulva veendő foganatba.

7. A szóban levő munkákra szerkesztett összes műszaki okmányok Hegyes községében a község-házán, míg az ezen munkákra vonatkozólag szerkesztett részletes árlejtési feltételeknek egy-egy példánya még Szt.-Tamáson, Feketehegyen, Hegyén, Topolyán, Bajsán, Ó-Morovicán és Pacséron a község-házán, a most kitűzött napokon, a hivatalos órák alatt mindenki részéről átanulmányozás végett betekintheők.

Kelt Hegyesen, 1887. év augusztus hó 13-án.

Radimetzky Ferenc,

Kiss Ábel,

választmányi jegyző.

3-3

választmányi elnök.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság.

A folyton növekvő áruforgalomnak, valamint közönségünk többször nyilvánított óhájának megfelelőleg, tisztelettel alulírottak van szerencsém jelenteni, hogy f. évi szeptember hónaptól kezdve minden héten **kétszeri** közlekedés lesz a Ferenc-esatornán — egyelőre csak Zomborig.

Bezdán, 1887. augusztus hó 22-én.

3-2

Az ügynökség.

Legnagyobb raktár használt (antiquar) gymn. tankönyvekből.

A tisztelt szülők figyelmébe!

A tanév közeledése alkalmával van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy az **új, gymnasiumi és elemi iskolai tankönyveken kívül, nagy raktárt** tartok készletben **használt (antiquar) gymnasiumi tankönyvekből**, melyeket **ujakká** átalakítottam, s felette **olcsó árak** mellett eladok. **Iskola-táskákat** fiúk és leányok részére; **író- és rajzszerkeket**, valamint mindenféle **iskolaszerkeket** mérsékelt árak mellett szolgálak ki. Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Hecht Márkné

könyv- és papirkereskedése

Zomborban, Iskola-utca (a gőzfürdő átellenében).

Ugyanitt egy tisztességes családból való, legalább két gymnasiumi osztályt vagy középiskolát végzett fiú, előnyös feltételek mellett **tanoncul** azonnal felvétetik.

Legnagyobb raktár használt (antiquar) gymn. tankönyvekből.